

Aan: Leden bestuurlijke ontwikkeltafel

Betreft: Stand van zaken programma Passend Jeugdhulplandschap t.b.v. BOT 4 juni 2024

Opsteller: Vigdis van der Giesen, programmamanager Passend Jeugdhulplandschap

Datum: 29 mei 2024

Voor u ligt ter informatie de stand van zaken rondom het programma Passend Jeugdhulplandschap. Bestuurlijke vraagstukken waar we ons de afgelopen en komende periode op richten zijn onder meer:

1. Een uitgangspunt is voorkomen van jeugdhulp met verblijf. Indien jeugdhulp met verblijf nodig is, dan zijn belangrijke uitgangspunten 'kleinschaligheid' en 'onvoorwaardelijkheid'. Wat vraagt dit van (nieuwe) locaties voor jeugdhulpverblijf? Stand alone in 'de wijk', kleinschaligheid organiseren binnen/bij andere sociale (woon)voorzieningen? Wat vraagt dit van huidige aanbieders, wat is daar bestuurlijk voor nodig?
2. Het uitgangspunt dat we (ambulante) expertise leveren, los van waar de jeugdige verblijft, betekent dat naast inzet bij de jeugdige thuis/in de buurt, er ook inzet op locatie van een andere aanbieder mogelijk is/moet zijn. Welke bestuurlijke vraagstukken komen daarbij kijken, wat moet er gebeuren om dit te organiseren?
3. Hoe kunnen we de huidige voorzieningen klaarstomen als alternatieven voor de afbouw van de Jeugdzorg+, wat is daarvoor nodig?

Deze memo start met een schets wat gerealiseerd is in de eerste twee kwartalen van 2024 en biedt vervolgens een vooruitblik met belangrijke aandachtspunten voor de tweede helft van het jaar.

Stand van zaken Q1 – Q2

Uitvoeringsplan 2024

Het uitvoeringsplan Passend Jeugdhulplandschap 2024 is vastgesteld.

Ontwikkellijn 1: verbeteren trajectgerichte samenwerking

Onlangs is 'Crisiswerk in uitvoering: een praktische hand-out bij crisisjeugdhulp in Zuid-Holland-Zuid' opgeleverd. Dit is een beschrijving van de huidige crisisketen. Ook zijn er uitgangspunten voor de crisisjeugdhulp geformuleerd. Deze zijn voorgelegd aan gecontracteerde crisispartners. Na verwerking van reacties zijn de uitgangspunten gereed ter vaststelling.

We stellen een advies op voor een vervolgopdracht waarbij we de kansen en knelpunten vanuit de huidige situatie binnen ZHZ combineren met de andere ontwikkellijnen. De bedoeling is dat het advies voorstellen bevat om de vastgestelde uitgangspunten van crisishulp te operationaliseren. Hierbij maken we verbinding met ontwikkellijn 2 ambulante hulp en hebben we aandacht voor een spoedpoli/coördinatiemeldpunt en de implementatie en gebruik van het landelijk ontwikkelde aanmeldformulier. Ook zal het voorstellen bevatten rondom het opzetten van een duurzaam leernetwerk, om aanbieders eerder te betrekken bij wanneer en of er sprake is van crisis.

Na goedkeuring van het advies stellen we een projectplan op met duidelijke activiteiten en verantwoordelijkheden, inclusief cliëntenparticipatie. Dit plan sluit uiteraard aan bij de visie en definitie van crisis en ronden we naar verwachting binnenkort af.

Ontwikkellijn 2: verbeteren ambulante hulp

Binnen ontwikkellijn 2 creëren we een overzicht van de ambulante zorgexpertise (dus geen diensten) voor jeugdigen met complexe problematiek in regio ZHZ. We organiseerden werksessies in april en mei, waarbij de definitie van complexe problematiek is vastgesteld en het format voor het ophalen van expertise is besproken. Tijdens de sessie eind mei zijn opgehaalde resultaten en enkele 'gaten' in de expertise besproken. De uitkomsten van deze sessie worden verwerkt.

Tegelijkertijd evalueren we het toeleidings- en verwijzingsproces naar ambulante expertise in regio ZHZ. We identificeren en controleren kwalitatieve en kwantitatieve afspraken aan de hand van casussen. We stellen een notitie met aanbevelingen op en zijn bezig met de voorbereiding en planning van werksessies hiervoor.

Na afronding van deze twee delen zetten we de resultaten tegen elkaar af, delen we het beeld van de ambulante expertise en bespreken we de mate waarin het toeleidingsproces voorziet in de zorgvraag van jeugdigen met complexe problematiek, mede in relatie tot de andere ontwikkellijnen.

Ontwikkellijn 3: verbeteren jeugdhulp met verblijf

Ontwikkellijn 3 werkt aan het verbeteren van de jeugdzorg met verblijf. Het vliegwielproject van deze lijn is het realiseren van een nieuwe kleinschalige woonvoorziening binnen de regio. De voorziening zal naar verwachting 1 oktober operationeel zijn. De kleinschalige woonvorm was voorzien in het Schippersinternaat, maar door de bouwkundige staat en de tijd die nodig is voor verbouwing, is half april besloten dat we een alternatieve locatie gaan onderzoeken waar de kleinschalige woonvoorziening eerder kan starten. Deze locatie is inmiddels gevonden.

We richten ons naast de realisatie van de kleinschalige woonvorm op het in kaart brengen van jeugdhulp met verblijf en waar we verbeteringen zien. Dit staat niet opgenomen in het uitvoeringsplan, maar is naar onze mening wel nodig om ook stappen te kunnen zetten rondom de opbouw van alternatieven voor Jeugdzorg+. We leveren een overzicht op van de huidige verblijfplekken in Zuid-Holland Zuid tijdens de ombouw van gesloten jeugdhulp. Daarbij leveren we een inventarisatie van het actuele gebruik van jeugdhulpplekken, een lijst van 'jeugdigen waar op dit moment geen plaats voor is', inclusief hun hulpvraag en zorgbehoefte, alsook jeugdigen die momenteel in gesloten jeugdzorg verblijven en in de toekomst ook een plek nodig hebben.

We voeren een initiële analyse uit op basis van deze gegevens, waarbij we mogelijke conclusies en vervolgstappen identificeren. Daarna zullen we deze bevindingen toetsen in de regio, om ze aan te vullen, aan te scherpen en mee te bouwen. Tot slot zullen we een eindconclusie formuleren en de vervolgstappen beschrijven in een handelingsplan. Deze fase zal plaatsvinden in kwartaal 3 tot 4.

Afbouw JZ+ en opbouw alternatieven

Het ontwikkelen van alternatieven voor Jeugdzorg+ raakt alle drie de ontwikkellijnen. Bij veruit de meeste jeugdigen in de Jeugdzorg+ is een hele carrousel aan plaatsingen in voorliggende voorzieningen vooraf gegaan. Het voorkomen dat Jeugdzorg+ nodig is, begint daarom mogelijk al bij het stoppen/beheersen van de doorplaatsingen en het tijdig inzetten van de juiste ambulante hulp daar waar het kind is. We hebben in maart een klein team samengesteld dat mogelijkheden onderzoekt en belemmeringen ophaalt rondom dit onderwerp. We hebben werkbezoeken afgelegd bij Enver, Prokino, ASVZ, Yulius en Timon.

Wat we vervolgens doen is aan de hand van deze uitkomsten in kaart brengen van wat nodig is om deze voorzieningen zo snel mogelijk (liefst binnen een jaar) om te bouwen tot (onvoorwaardelijke) woonvoorzieningen waar kinderen tijdens hun traject/behandeling zonder doorplaatsing kunnen blijven. Zo kort als mogelijk maar zo lang als nodig. Dit willen we – waar mogelijk - samen met

jeugdhulpaanbieders uitwerken, zodanig dat we een subsidieaanvraag bij BREN kunnen indienen. Ook willen we werken aan een businesscase om externaliserend gedrag te kunnen hanteren binnen de GGZ (aansluiting J&O en GGZ). En andersom: hoe GGZ-expertise in te vliegen bij J&O casuïstiek (ambulant en in de voorziening) om doorplaatsing te voorkomen. Hier is capaciteit voor nodig.

We werken ernaar toe om voor het zomerreces een concreet plan en opdrachtformulering rondom de opbouw van alternatieven voor Jeugdzorg+ voor te leggen aan het PFO Jeugd.

Vervolg – verwachtingen Q3/Q4

De ontwikkelijnen 1 en 2 leveren in kwartaal 3 en 4 naar verwachting de (deel)resultaten op, zoals genoemd in het uitvoeringsplan 2024 Passend Jeugdhulplandschap (bijlage). Voor ontwikkelijn 3 is de focus verlegd naar het in kaart brengen van het analyseren van het huidige jeugdhulplandschap gericht op verblijf. Daarin nemen zij mee of dit passend is voor jeugdigen die nu in de Jeugdzorg+ verblijven en schetsen zij ook de gewenste situatie. Ook gaat de nieuwe kleinschalige woonvorm vanaf oktober van start.

Belangrijke aandachtspunten voor de tweede helft van het jaar:

1. **Verbinding tussen de ontwikkelijnen en opbouw alternatieven Jeugdzorg+**

Binnen de ontwikkelijnen zoeken kernteamleden vaker naar verbinding tussen de ontwikkelijnen. Waar zit de overlap, waar versterken we elkaar, wat kunnen we combineren? Dit komt tot uiting bij het organiseren van werksessies, het combineren van opbrengsten en het voorbereiden en uitwerken van adviezen en vervolgopdrachten. Continuïteit hiervan is punt van aandacht bij de opvolging van de huidige programmamanager per 1 juli 2024.

2. **Vliegwielprojecten: vertalen naar brede onderwerp ontwikkelijn**

In het plan van aanpak is de keuze gemaakt om te werken met vliegwielprojecten. Hoe we de opbrengsten van de vliegwielprojecten vertalen naar het overkoepelende onderwerp van de ontwikkelijn vraagt aandacht. Bijvoorbeeld voor ontwikkelijn 1: wat betekenen de geleerde lessen rondom de crisisjeugdhulp voor het verbeteren van de trajectgerichte samenwerking in zijn geheel? En welke lessen uit de evaluatie van het toeleidings- en verwijzingsproces vertalen we naar het verbeteren van ambulante hulp (ontwikkelijn 2). Deze onderdelen nemen we mee bij de evaluatie van het programma en het daarbij behorende advies voor vervolg.

3. **Ombouwen alternatieven ten behoeve van afbouw Jeugdzorg+**

Na vaststelling van het plan van aanpak geeft een projectteam uitvoering aan de verdere opbouw van alternatieven voor de gesloten jeugdzorg.

4. **Evaluatie en advies voor vervolg**

De evaluatie en een advies voor vervolg staat vanaf 1 oktober op de planning. Bespreken evaluatie en advies voor vervolg: Week 46 BOT, Week 48 AOJ, Week 49 NMT, Week 51 PFO.

Personele invulling programma

Met ingang van 1 juli stoppen zowel de programmamanager als de projectondersteuner met hun werkzaamheden voor het programma Passend Jeugdhulplandschap. De wervingsprocedure is in gang gezet.

Project Passend Jeugdhulplandschap		
Bestuurlijk opdrachtgever	Steven van Die – Lid PFO/Wethouder HI Ambacht	
Ambtelijke opdrachtgever	Gemma Smid – lid NMT/portefeuiliedirecteur Dordrecht	
Ambtelijk opdrachtnemer/projectleider	Vigdis van der Giesen – Programmamanager / Strateeg Dordrecht	
Bestuurlijk ambassadeur	Steven van Die (ontwikkellijn 1 en 2)	
Bestuurlijk ambassadeur	Ronald de Meij (ontwikkellijn 3)	
Bestuurlijk ambassadeur	Esther Reinhard / Aleksandra Trobok / Enver (ontwikkellijn 1)	
Bestuurlijk ambassadeur	Ditte van Vliet / Yulius (ontwikkellijn 2)	
Bestuurlijk ambassadeur	Hannie Olij / Ernst-Jan van Keulen / Timon (ontwikkellijn 3)	
Gemeente	Naam	Functie
Zwijndrecht	Maaïke van Zwieten	Ambtelijk trekker ontwikkellijn 1
Papendrecht	Cees de Hoon	Ambtelijk trekker ontwikkellijn 2
Dordrecht	Linda Melaet	Ambtelijk trekker ontwikkellijn 3
SOJ	Inge Smid	Projectondersteuner
Dordrecht	Vigdis van der Giesen	Programmamanager
Jeugdhulpaanbieder	Naam	
Enver	Nanda Streefkerk	Trekker ontwikkellijn 1
Yulius	Petra van Ginkel	Trekker ontwikkellijn 2
Timon	Ruud Bouman	Trekker ontwikkellijn 3
Opbouw alternatieven JZ+ (niet formeel vastgestelde werkgroep)	Naam	Functie
Dordrecht	Vigdis van der Giesen	Programmamanager PJHL
SJT	Miranda Ordelman	Voorzitter ETPH
SOJ	Hans de Bruin	Senior Beleidsadviseur bovenregionaal opbouw alternatieven JZ+
Hendrik-Ido-Ambacht	Irene Zijtveld	Lid tijdelijke werkgroep opbouw alternatieven JZ+
Dordrecht	Linda Melaet	Lid tijdelijke werkgroep opbouw alternatieven JZ+